ايىندى 70 جىل كۇرەسكە تولى جاڭا ئەۋلاد

ونەركاسىپتىك مەملەكەت نسانىاسىنا ارشندى قادام تاستاۋ

جاڭا جۇڭگونىڭ داڭقتى جىلدارى

1953 ـ جىلى 10 ـ ايدىڭ 27 ـ كۇنى جاڭادان سالىنعان انشان بولات ـ تەمىر سەرىكتەستىگى ساڭلاۋسىز بولات قۇبىر زاۋودىنان شىققان گۇدۇك داۋىسىمەن ەلىمىزدىڭ ئىرىنشى ساڭلاۋسىز بولات قۇبىرى جاسالىپ شىقتى. بۇل ەلىمىزدىڭ ونەركاسىپتىك مەملەكەتكە بۇرىلىس جاسالۋ جولىنا قارايى نىق قادام باسقاندىعىن بىلدىرەدى.

جاڭا جۇڭگو قۇرىلعان باستاپقى مەزگىلدە ەلىمىزدىڭ ونەركاسىپ نەگىزى وتە ءالسىز، بۇل تۇردەگى ونەركاسىپ ونىمدەرىن وندىرە المايتىن. 1952 ـ جىلى حالىق شارۋاشىلىعى قالپىنا كەلتىرىلگەننەن كەيىن، وسى زامانعى ونەركاسىپتىڭ ەلىمىزدىڭ ونەركاسىپ ـ اۋىل شارۋاشىلىعىنىڭ جالپى ءونىم قۇنىنان ۇستاعان ارا سالماعى نەبارى 26.6%، اۋىر ونەركاسىپتىڭ ونەركاسىپ جالپى ءونىم قۇنىنان ۇستاعان ارا سالماعى نەبارى 35.5% بولاتىن. جاڭا جۇڭگونىڭ 1 ـ بەسجىلدىق جوسپارى (1957—1953) اۋىر ونەركاسىپتى الدىمەن دامىتىپ، ونەركاسىپتەنۇدى ءىرتەرەك دامىتۋ اسىرۋعا قۇلشىنۋ بولدى.

1954 ـ جىلى جۇڭگو ـ سوۋەت وداعى ەكى جاق "1 ـ بەسجىلدىق" مەزگىلىندە سوۋەت وداعى كومەكتەسىپ سالاتىن 156 ءتۇرلى ءتۇيىندى ونەركاسىپ ينجەنەريالىق اقىرى تۇراقتاندىرۋدى، مۇندا بولات ـ تەمىر، ءتۇستى مەتال قورىتۋ، كومىركەن، مۇناي ايدىرۋ، اۋىر تۇرپاتتى ماشينا، اۋتومۋبيل، تراكتور ءوندىرۋ، حيميا ونەركاسىبى، ەلەكتر قۋاتى سياقتى جاڭا تارماقتىلدى. 1955 ـ جىلى 7 ـ ايدا 1 ـ كەزەكتى حالىق قۇرىلتايىنىڭ 2 ـ ءماجلىسى «حالىق شارۋاشىلىعىن دامىتۋدىڭ 1 ـ بەسجىلدىق جوسپارىن» قاراپ ماقۇلدادى. 5 جىلدىق ىشىندە مەملەكەتتىڭ ەكونوميكا مەن ماديەنەت قۇرىلىسىنا قوسقان قارجىنىڭ جالپى سوماسى 76 ميلليارد 640 ميللىون يۋانعا جەتتى، سىنىدىرىلمى 700 ميللىون سارىدەن استام التىنا تەڭ، مۇنداي زور قۇرىلىستىڭ قارجى قوسۋعا كونە جۇڭگونىڭ ەجەلدەن بەرگى ەشقاندايى ۇكىمەتى جەتە الماعان.

"1 ـ بەسجىلدىق" جوسپارى ءار سالا، ءار كاسىپ ەشبەكشىلىرىنىڭ بەلسەندىلىگىن بارىنشا جۇمىلدىردى. جاڭا جۇڭگونىڭ ونەركاسىپ تاريحىندا ماڭىزدى ورىنعا يە كوپتەگەن ونەركاسىپ ونىمدەرى جاسالىپ شىقتى: 1954 ـ جىلى 7 ـ ايدا "چۇجياۋ 5" ۇشاعىن سىناق رەتىندە ۇشىرۋ ءساتتى بولدى، بۇل جۇڭگونىڭ اۋياتسيا ونەركاسىبىنىڭ رەمونتتاۋ باسقىشىنان جاساۋ باسقىشىنا وتكەندىگىن بىلدىرەدى؛ 1956 ـ جىلى 7 ـ ايدا كوتەرىمدىلىگى 4 تونناعا جەتەتىن مارىكالى جۇك اۋتومۋبيلى سىناق رەتىندە ءساتتى جاسالدى، بۇل ەلىمىزدىڭ اۋتومۋبيل ءوندىرۋ تەحنيكاسىن دەڭگەيمەن باستاعاندىعىن بىلدىرەدى؛ 1956 ـ جىلى 9 ـ ايدا ەلىمىزدە وندىرىلگەن B2-34 ورتا تۇرپاتتى تانكىنىڭ موتورى دۇنيەگە كەلىپ، جۇڭگونىڭ تانكىنىڭ موتورىن جاساي الماۋداي تاريحىن ايقىنداتتى...

1957 ـ جىلدىڭ ايعىنا جەتكەندە، "1 ـ بەسجىلدىق" جوسپارىنىڭ ءارقايسى كورسەتكىشتەرىنىڭ كوپ ساندىسى ارتىعىمەن ورىندالدى. كونە جۇڭگودا بولىپ كورمەگەن ءىرى توپ وسى زامانعى ونەركاسىپ تىرەكتى تاراۋلارى قۇرىلىپ، ەلىمىزدىڭ ونەركاسىپ ءوندىرىس قۇاتى زور ىلعىرىلاپ، ونەركاسىپ ورنالاسۋى ۇيلەسىمسىز بولۋداي جاعدايى باستاپقى قاداماما وزگەردى.

(شىنحۇا اگەنتسىگىنىڭ 9 ـ ايدىڭ 9 ـ كۇنى بەيجىڭنەن بەرگەن حاباري)

(باسى 1 ـ بەتتە)

وكپە تۇبەركۇلەز اۋرۋىنىڭ الدىن الۋ جانە ونى ەمدەۋ سياقتى حالىق تۇرمىسىنداعى ناقتىلى دىستەردى زور كۇشپەن ويداعىداي شەشىپ، حالىق بۇقاراسىنىڭ تابىس سەزىمىن، باقىت سەزىمىن، حاۋىپسىزدىك سەزىمىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتتى.

■ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋدا قيىن ماسەلەلەردى شەشۋگە باتىل بولدى

نەگىزگى تاقىرىپتىڭ تاربيە ورىستەتىلگەننەن بەرى، اۋتونوميالى رايوننىڭ كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ، ورىكەندەتۋ باسشىلىق گرۋپپاسىنا مۇشە ورىندار اۋەلگى ماقساتتى، بورىشتى توڭىرەكتەي وتىرىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋدى حالىق ءۇشىن ناقتى دىستەر تىندىرۋداعى ەڭ كوكەي تەستى، ەڭ رەال كەلەلى ساياسي مىندەت ەتىپ، ءبىر جاعىنان، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدى يگەرىپ، ەندى ءبىر جاعىنان، قايتا كەدەيلەسۋدىڭ الدىن الدى. اۋىر كەدەي وڭىرلەردىڭ بەت ـ بەينەسىن ۇزدىكسىز جاقسارتىپ، ءار ۇلت بۇقاراسىنىڭ تابىس سەزىمىن، باقىت سەزىمىن ۇزدىكسىز كۇشەيتتى.

شۇمەكتى اشىپ ەدى، ءموپ ـ ءمولدىر قۇبىر سۇي سارقىراپ اقتى، تاشقورعان تاجىك اۋتونوميالى اۋدانى تاعارما اۋىلى بەعاۋىل قىستاعىنىڭ تۇرعىنى سۇلانچى كۇلپىشتىڭ جۇزىنەن باقت كۇلكىسى ەستى، "بۇرىن ءبىزدىڭ بۇل جەردىڭ سۇ ساپاسى ناشار بولاتىن، قازىر تاپ ـ تازا قۇبىر سۇي ۇيلەرىمىزگە كەلدى، اۋىلداستار قاتتى قۋاندى!".

نەگىزگى تاقىرىپتىڭ تاربيە ورىستەتىلگەننەن بەرى، اۋتونوميالى رايوندىق سۇ يگىلىگى مەكەمەسى نازارىندا اۋىز سۇ حاۋىپسىزدىگى ماسەلەسى ەڭ كورنەكتى 22 اۋىر كەدەي اۋدانعا شوعىرلاندىرىپ، قيىن ماسەلەلەردى شەشۋگە كۇش سالدى. بىيل 22 اۋىر كەدەي اۋدانىنىڭ 116 ينجەنەريالىق ءىرى 3 ميلليارد 320 ميللىون يۋان قارجى ءبولىنىپ، 210 مىڭ كەدەي جان سانىنىڭ اۋىز سۇ حاۋىپسىزدىگى ماسەلەسى شەشىلدى. مەجەمەن 10 ـ ايدىڭ ايعىندا 116 ينجەنەريا تۇگەلدەي جۇمىسقا ىقاتىپ، 261 مىڭ 500 كەدەي جان سانىنىڭ اۋىز سۇ حاۋىپسىزدىگى ماسەلەسى جاڭىداي شەشىلدى.

اۋتونوميالى رايوندىق تۇرعىن ءۇي جانە قالا، اۋىل قۇرىلىسى مەكەمەسى اۋىل ـ قىستاقتاعى ارحيۆ تۇرعىزىلىپ، كارتچكالاندىرىلعان 9355 كەدەي وتباسىنىڭ تۇرعىن ءۇي ماسەلەسىن تىعىز توڭىرەكتەي وتىرىپ، كوپ ءتۇرلى فورمانى قولدانىپ، جەر ـ جەردىڭ اۋىل ـ قىستاق بەيقۇت ءۇي ينجەنەريالىق قۇرىلىسىن باسقارۋ جاعدايىن يگەرىپ، ءۇي سالۋدى باسقارۋ، ساپانى باسقارۋ، مەكەمەرۋ، قاتەرلى ۇيلەردى سارالاۋ، ارحيۆ باسقارۋ، ينفورماتسيالاردى جيناقتاۋ سياقتى قاتىستى باۋلۋدى ۇزدىكسىز ورىستەتتى. قازىرگە دەيىن 2019 ـ جىلعى ءۇي سالۋ جوسپارىنا ەنگىزىلگەن اۋىل ـ قىستاقتاعى ارحيۆ تۇرعىزىلىپ، كارتچكالاندىرىلعان 9355 كەدەي وتباسىنىڭ قاتەرلى ۇيلەرىنىڭ سارالاۋ قىزمەتى ءساتتى ورىندالدى.

اۋتونوميالى رايوننىڭ كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ، ورىكەندەتۋ باسشىلىق گرۋپپاسى كەڭسەسى نەگىزگى تاقىرىپتىڭ تاربيەسىنىڭ ونىمدىلىگىن ارتتىرۋدان قامال الۋعا جەتەكشىلىك ەتۋدىڭ جاندى امالىياتىنا اينالدىرىپ، ءبىر جاعىنان، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدى يگەرىپ، ەندى ءبىر جاعىنان، قايتا كەدەيلەسۋدىڭ الدىن الىپ، ءتۇزىمدى قاينارىنان كەمەلدەندىرىپ، ساڭلاۋلاردى بىتەپ، ساياساتتىڭ وتباسىنا، ادامعا دەيىن ءدال جەتىپ، ەڭ زور ونىمدىلىك كورسەتۋىنە شىنايى كەپىلدىك ەتتى، بىيل 606 مىڭ 100 ادامدى كەدەيلىكتەن ارىلتۇعا، 976 قىستاقتى كەدەيلىك تىزىمىنەن شەگىندىرۋگە، 12 اۋىر كەدەي اۋدانىنىڭ كەدەيلىك قالپاعىن الىپ تاستاۋعا بار كۇشپەن شىنايى كەپىلدىك ەتەدى.

■ اۋىل ـ قىستاقتارداعى ارتىق ەڭبەككۇشتەردى باسقا سالاعا ويىستىرىپ جۇمىسقا ورنالاستىرىپ، ساپاسىن ءوسىرىپ، ونىمدىلىگىن ارتتىردى

نەگىزگى تاقىرىپتىڭ تاربيە ورىستەتىلگەننەن بەرى، ءىونىمىز وڭتۇستىك شينجياڭنىڭ 4 ايماق ـ وبلىستىنداعى ارتىق ەڭبەككۇشتەردى باسقا سالاعا ويىستىرىپ جۇمىستاندىرۋ سىندى داڭۋ، ورنىقتىلىق كەلەلى جاعدايى مەن بۇقارانىڭ ءتول مۇددەسىنە ساياتىن قولامتالى، قيىن ماسەلەنى يگەرىپ، ۇكىمەتتىڭ جەتەكشىلىگىن نەگىز ەتكەن، ۇيىمدى تۇردە باسقا سالاعا ويىستىرىپ جۇمىستاندىرۋ جاڭا مەحانيزمىن ورناتىپ، كاسىپتىڭ شەبەرلىكتى جوعارىلاتۋ ارەكەتىن اتقارىپ، كوپ ءتۇرلى شارانى تەڭ قولدانىپ، كەدەي جان سانىنىڭ كەدەيلىكتەن ارىلىپ، اۋقاتتانۋىنا دەم بەردى.

حاۋىپسىزدىك قالپاعىن كيىپ، ەلەكتر سيكلگە ءمىندى، 9 ـ ايدىڭ 7 ـ كۇنى تۇستەن بۇرىن پاتيگۇل ابيىولا ءۇزى جاۋاپتى بولعان حوتان قالاسى لاسكۇي قالاشىنداعى شۇنفىڭ جەدەل تاسىمالىنىڭ جەتەكزۋ تۇيىننە جول الدى. بىيل 8 ـ ايدىڭ 2 ـ كۇنى اۋتونوميالى رايوندىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ مەڭگەرمەسى مەن شينجياڭ شۇنفىڭ جەدەل تاسىمال شەكتى سەرىكتەستىگى جۇمىستاندىرۋ ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ نسانى جۇلگەسىندەگى سەلبەستىك كەلىسىمىن جاسىپ، كەدەي وتباسىلارىنداعى ەڭبەككۇشتەردىڭ باسقا سالاعا ويىسپ جۇمىستانۋىن جەبەدى. يگىلىگىن كورۋشىلەردىڭ ءبىرى پاتيگۇل شۇنفىڭ جەدەل تاسىمالىنىڭ قىزمەتكەرىنە اينالدى.

"بۇرىن وت باسى، وشاق قاسىنان شىقپاي، بالامەن عانا بولۋشى ەدىم، قازىر ءار كۇنىم قاربالاس تا ءمان ـ ماعىنالى وتەتىن بولدى". پاتيگۇلدىڭ وزىنە دەگەن سەنىمدى كۇلكىسى ماڭايىنداعى ادامدارعا باۋرادى.

نەگىزگى تاقىرىپتىڭ تاربيەسىندە اۋتونوميالى رايوندىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ مەڭگەرمەسى تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ مەن قاداعالاۋ بارىسىندا بايقالعان ماسەلەلەرگە مەڭزەس، قاتىستى تاراۋلارمەن بىرگە «وڭتۇستىك شينجياڭداعى 4 ايماق ـ وبلىستىڭ اۋىل ـ قىستاقتارىنداعى ارتىق ەڭبەككۇشتەردى باسقا سالاعا ويىستىرىپ جۇمىستاندىرۋ جوباسىن» جاسادى ءارى شينجياڭ شۇنفىڭ جەدەل تاسىمال شەكتى سەرىكتەستىگىمەن جۇمىستاندىرۋ ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ نسانى جۇلگەسىندەگى سەلبەستىك كەلىسىمىن جاسىپ، وڭتۇستىك شينجياڭنىڭ اۋىل ـ قىستاقتارىنداعى ارتىق ەڭبەككۇشتەردى جۇمىستانۋعا باۋرادى.

اۋتونوميالى رايوندىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ مەڭگەرمەسى اۋىل ـ قىستاقتارداعى ارتىق ەڭبەككۇشتەردى باسقا سالاعا ويىستىرىپ جۇمىستاندىرۋ ارناسىن ۇزدىكسىز كەڭەيتىپ، ۇيىمدى تۇردە باسقا سالاعا ويىستىرىپ جۇمىستاندىرۋدى ىلگەرىلەتتى. بىيل 6 ـ ايدان قازىرگە دەيىن وڭتۇستىك شينجياڭنىڭ 4 ايماق ـ وبلىستىڭ اۋىل ـ قىستاقتارىنداعى ارتىق ەڭبەككۇشتەردەن 132 مىڭ ادامدى باسقا سالاعا ويىستىرىپ جۇمىستاندىرۋ جۇزەگە اسىرىلدى.

رايونىمىزداعى ءارقايسى تاراۋلار ءوزىنىڭ ءىس جۇزىندەگى تياناق ەتىپ، وڭتۇستىك شينجياڭنىڭ 4 ايماق ـ وبلىستىڭ اۋىل ـ قىستاقتارىنداعى ارتىق ەڭبەككۇشتەردى باسقا سالاعا ويىستىرىپ جۇمىستاندىرۋدىڭ ساپاسىن ءوسىرىپ، ونىمدىلىگىن ارتتىرۋدى كوپ ءتۇرلى ارنامەن ىلگەرىلەتتى.

اۋتونوميالى رايوندىق ونەركاسىپ جانە ينفورماتسيالاندىرۋ مەڭگەرمەسى "باقشا رايونى باس شتابى + كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ سەحى" كاسىپ سالاسىن دامىتۋ ۇلگىسىن زور كۇشپەن جالپىلاستىردى. وڭتۇستىك شينجياڭنىڭ 4 ايماق ـ وبلىستىڭ ونەركاسىپ جانە ينفورماتسيالاندىرۋ تاراۋلارىنىڭ ساناق ساندى مالىمەتتەرىنە قاراعاندا، 7 ـ ايدىڭ سوڭىنا دەيىن وڭتۇستىك شينجياڭنىڭ 4 ايماق ـ وبلىستىڭ 22 اۋىر كەدەي اۋدانىنا 2016 كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ سەحى قۇرىلىپ، 1995ىن پايدالانۋعا بەرگەن، 98 مىڭ ادامدى جۇمىستانۋعا جەتەكتەگەن، مۇنىڭ ىشىندە ارحيۆ تۇرعىزىلىپ، كارتچكالاندىرىلعان كەدەي جان سانى 47 مىڭ ادام.

■ وكپە تۇبەركۇلەز اۋرۋىندا ەمدەۋگە تىيىستىلەرىن تۇگەلدەي ەمدەدى

9 ـ ايدىڭ 6 ـ كۇنى ساعات 9دا اۋات اۋدانىنىڭ ايباق اۋىلى تومەنگى ايكول قىستاعىندا قىستاق تۇرعىنى چولپانپاريحان ءناتىنىاز قىستاق ەمحانىسىندا وكپە تۇبەركۇلەزى اۋرۋىن ەمدەيتىن ءدارىنى دەر كەزىندە ءىشتى، جارتى ساعاتتان كەيىن، شىياگەر تاعى دا ءىبىر قالتا سىر ءسۇتى، 2 جۇمىرتقاسى بار تەگىن قۇاتتى تاڭعى استى وعان بەردى.

بىيل 6 ـ ايدا جالپى حالىقتىڭ دەنساۋلىق تەكسەرۋدە چولپانپاريحاننان وكپە تۇبەركۇلەز اۋرۋى بەلگىلەرى بايقالادى، اۋات اۋداندىق حالىق شىپاحانىسىنا قايتا تەكسەرىلۋ ارقىلى سوڭىندا دياگنوزى تۇراقتاندىرىلادى. چولپانپاريحان "شوعىرلى ءدارى ىشكىزۋ + قۇاتتى تاڭعى اسپەن قورەكتەندىرۋ" ەمدەۋ كولەمىنە ەنگىزىلدى.

"ناۋقاستاردىڭ باستاپقى قوبالجۋدان قازىر وكپە تۇبەركۇلەزى جوىنىندە علمي تانىمعا كەلىپ، بەلسەندى، ىرىقتى تۇردە دەر كەزىندە ەمدەلۋىنە دەيىنگى ەمدەۋ بارلىق پارتيانىڭ سالاماتتىق ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ ساياساتىنىڭ نەگىزگى ساتىعا اكەلگەن زور وزگەرىسى سانالادى"، ـ دەدى ايباق اۋىلدىق ەمحانانىڭ شىپاگەرى ايجامال سامەت.

نەگىزگى تاقىرىپتىڭ تاربيە بارىسىندا، وكپە تۇبەركۇلەزى اۋرۋىنان ساقتانۋدى جانە ەمدەۋدى وزەك ەتىپ، جالپى حالىقتىڭ دەنساۋلىق تەكسەرۋگە سۇيەنىپ، رايونىمىزدىڭ دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق جۇيەسى وكپە تۇبەركۇلەزى اۋرۋىن جاپىداي تەكسەرۋ قىزمەتىن تىڭعىلىقتى ورىستەتىپ، وكپە تۇبەركۇلەزىن سارالاپ تەكسەرۋدى، ءسوز جوق، تەكسەرىلەتىن ءتۇر ەتىپ، تۇتاس رايونىمىزداعى 15 جاستان جوعارى ادامدار اراسىندا جاپىداي تەكسەرۋدى ۇزدىكسىز ورىستەتتى. بايقالعان جوعامدالۋ ساتىسىنداعى ناۋقاستارعا شوعىرلى اۋىشالاپ ەمدەۋدى انقاردى ءارى كۇننە 3 ۋاقىت تاماقپەن قامداپ، شوعىرلى، اۋىشالاپ ەمدەلگەن ناۋقاستاردىڭ اۋىرتپالىعىنىڭ بولماۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتتى؛ "شوعىرلى ءدارى ىشكىزۋ + قۇاتتى تاڭعى اسپەن قورەكتەندىرۋ" قىزمەتىن تياناقتاندىرۋدا نەگىزگى ساتى ەمدەۋ ـ دەنساۋلىق ساقتاۋ قۇرىلىمدارى ءدارىنى ناۋقاستىڭ قولىنا جەتكىزۋگە، قاراپ تۇرىپ ىشكىزۋگە، ناۋقاستاردى مەرزىمدى ۋاقىتتا قايتالاي تەكسەرىلۋگە، ەمدەۋ ونىمدىلىگىن باعالاۋدى قۇزاۋعا شىنايى كەپىلدىك ەتتى؛ جاڭا تۇىلعان نارەستەلەرگە كالمەتگەرەن ۋاكسينىن سالۋ قىزمەتىن ويداعىداي يگەرىپ، بالالاردا وكپە تۇبەركۇلەزى اۋرۋى پايدا بولۋىنان ءونىمدى ساقتاندى؛ وكپە تۇبەركۇلەزى اۋرۋىن تەكسەرۋ تۇرلەرىن وقۋعا جاڭا تۇسەتىن بالالاردىڭ دەنساۋلىعىن تەكسەرەتىن جانە وقىتۋشى ـ قىزمەتكەرلەردىڭ داعدىلى دەنساۋلىق تەكسەرىلۋىندە، ءسوز جوق، تەكسەرىلەتىن مازمۇن ەتىپ، تارالۋىن توسىپ، ناۋقاستىڭ قوزعالۋىن ازايتتى.

اۋىرۋ سەبەبىنەن كەدەيلەسۋ، اۋىرۋ سەبەبىنەن قايتا كەدەيلەسۋ جايتتەرىنىڭ تۇىلۋىنان ساقتانۋ ءۇشىن، رايونىمىز تاعى تۇبەركۇلەز اۋرۋىنا شالدىققان كەدەي ناۋقاستاردى قۇتقارۋ ـ ەمدەۋدى، قۇتقارۋ ـ كومەكتەسۋدى، باسقارۋدى، كومەكتەسۋ ـ سۇيەمەلدەۋدى بەلسەنە ورىستەتىپ، سالاماتتىق جوىنىنان كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ "ءۇش ءىبىر توپ" (اۋىر ناۋقاستاردى شوعىرلى قۇتقارۋ ـ ەمدەۋ توبى، سوزىلمالى اۋرۋلارعا كەلىسىم بويىنشا قىزمەت وتەۋدى باسقارۋ توبى، سالماقتى ناۋقاستاردى تۇبەگەيلى ەمدەۋدى قامتاماسىز ەتۋ توبى) قۇتقارۋ ـ كومەكتەسۋ شاراسىن تياناقتاندىردى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

وكپە تۇبەركۇلەز اۋرۋىنىڭ الدىن الۋ جانە ونى ەمدەۋ سياقتى حالىق تۇرمىسىنداعى ناقتىلى دىستەردى زور كۇشپەن ويداعىداي شەشىپ، حالىق بۇقاراسىنىڭ تابىس سەزىمىن، باقىت سەزىمىن، حاۋىپسىزدىك سەزىمىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتتى.

■ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋدا قيىن ماسەلەلەردى شەشۋگە باتىل بولدى

نەگىزگى تاقىرىپتىڭ تاربيە ورىستەتىلگەننەن بەرى، اۋتونوميالى رايوننىڭ كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ، ورىكەندەتۋ باسشىلىق گرۋپپاسىنا مۇشە ورىندار اۋەلگى ماقساتتى، بورىشتى توڭىرەكتەي وتىرىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋدى حالىق ءۇشىن ناقتى دىستەر تىندىرۋداعى ەڭ كوكەي تەستى، ەڭ رەال كەلەلى ساياسي مىندەت ەتىپ، ءبىر جاعىنان، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدى يگەرىپ، ەندى ءبىر جاعىنان، قايتا كەدەيلەسۋدىڭ الدىن الدى. اۋىر كەدەي وڭىرلەردىڭ بەت ـ بەينەسىن ۇزدىكسىز جاقسارتىپ، ءار ۇلت بۇقاراسىنىڭ تابىس سەزىمىن، باقىت سەزىمىن ۇزدىكسىز كۇشەيتتى.

شۇمەكتى اشىپ ەدى، ءموپ ـ ءمولدىر قۇبىر سۇي سارقىراپ اقتى، تاشقورعان تاجىك اۋتونوميالى اۋدانى تاعارما اۋىلى بەعاۋىل قىستاعىنىڭ تۇرعىنى سۇلانچى كۇلپىشتىڭ جۇزىنەن باقت كۇلكىسى ەستى، "بۇرىن ءبىزدىڭ بۇل جەردىڭ سۇ ساپاسى ناشار بولاتىن، قازىر تاپ ـ تازا قۇبىر سۇي ۇيلەرىمىزگە كەلدى، اۋىلداستار قاتتى قۋاندى!".

نەگىزگى تاقىرىپتىڭ تاربيە ورىستەتىلگەننەن بەرى، اۋتونوميالى رايوندىق سۇ يگىلىگى مەكەمەسى نازارىندا اۋىز سۇ حاۋىپسىزدىگى ماسەلەسى ەڭ كورنەكتى 22 اۋىر كەدەي اۋدانعا شوعىرلاندىرىپ، قيىن ماسەلەلەردى شەشۋگە كۇش سالدى. بىيل 22 اۋىر كەدەي اۋدانىنىڭ 116 ينجەنەريالىق ءىرى 3 ميلليارد 320 ميللىون يۋان قارجى ءبولىنىپ، 210 مىڭ كەدەي جان سانىنىڭ اۋىز سۇ حاۋىپسىزدىگى ماسەلەسى شەشىلدى. مەجەمەن 10 ـ ايدىڭ ايعىندا 116 ينجەنەريا تۇگەلدەي جۇمىسقا ىقاتىپ، 261 مىڭ 500 كەدەي جان سانىنىڭ اۋىز سۇ حاۋىپسىزدىگى ماسەلەسى جاڭىداي شەشىلدى.

اۋتونوميالى رايوندىق تۇرعىن ءۇي جانە قالا، اۋىل قۇرىلىسى مەكەمەسى اۋىل ـ قىستاقتاعى ارحيۆ تۇرعىزىلىپ، كارتچكالاندىرىلعان 9355 كەدەي وتباسىنىڭ تۇرعىن ءۇي ماسەلەسىن تىعىز توڭىرەكتەي وتىرىپ، كوپ ءتۇرلى فورمانى قولدانىپ، جەر ـ جەردىڭ اۋىل ـ قىستاق بەيقۇت ءۇي ينجەنەريالىق قۇرىلىسىن باسقارۋ جاعدايىن يگەرىپ، ءۇي سالۋدى باسقارۋ، ساپانى باسقارۋ، مەكەمەرۋ، قاتەرلى ۇيلەردى سارالاۋ، ارحيۆ باسقارۋ، ينفورماتسيالاردى جيناقتاۋ سياقتى قاتىستى باۋلۋدى ۇزدىكسىز ورىستەتتى. قازىرگە دەيىن 2019 ـ جىلعى ءۇي سالۋ جوسپارىنا ەنگىزىلگەن اۋىل ـ قىستاقتاعى ارحيۆ تۇرعىزىلىپ، كارتچكالاندىرىلعان 9355 كەدەي وتباسىنىڭ قاتەرلى ۇيلەرىنىڭ سارالاۋ قىزمەتى ءساتتى ورىندالدى.

اۋتونوميالى رايوننىڭ كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ، ورىكەندەتۋ باسشىلىق گرۋپپاسى كەڭسەسى نەگىزگى تاقىرىپتىڭ تاربيەسىنىڭ ونىمدىلىگىن ارتتىرۋدان كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋعا جەتەكشىلىك ەتۋدىڭ جاندى امالىياتىنا اينالدىرىپ، ءبىر جاعىنان، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدى يگەرىپ، ەندى ءبىر جاعىنان، قايتا كەدەيلەسۋدىڭ الدىن الىپ، ءتۇزىمدى قاينارىنان كەمەلدەندىرىپ، ساڭلاۋلاردى بىتەپ، ساياساتتىڭ وتباسىنا، ادامعا دەيىن ءدال جەتىپ، ەڭ زور ونىمدىلىك كورسەتۋىنە شىنايى كەپىلدىك ەتتى، بىيل 606 مىڭ 100 ادامدى كەدەيلىكتەن ارىلتۇعا، 976 قىستاقتى كەدەيلىك تىزىمىنەن شەگىندىرۋگە، 12 اۋىر كەدەي اۋدانىنىڭ كەدەيلىك قالپاعىن الىپ تاستاۋعا بار كۇشپەن شىنايى كەپىلدىك ەتەدى.

قاتىناس پەن ساياحاتتىڭ توعىسۋى شينجياڭنىڭ ساياحاتىن گۇلدەندىردى

(باسى 1 ـ بەتتە)

مۇزىكالى تاس جول ـــ مورى بانشان ساياحات تاس جولىنىڭ ءبىر بولىگى، 8 ـ ايدىڭ ورتا شەنىندە سالىنىپ بولىپ اۋتوكولىك قاتىناعان، شينجياڭداعى تۇڭعىش مۇزىكالى تاس جول، تاس جولدىڭ بويىندا تاعى اۋتوكولىك تۇراعى، ۋاگوننان جاسالعان ايالداما، الەۋمەتتىك دارەتحانا سياقتى ساياحاتقا قىزمەت وتەۋ قۇرىلعىلارى بار. مۇزىكالى تاس جولدا اۋتوكولىك قاتىناي ساليسمەن "توراپ جۇلدىزى جولى"نا اينالدى.

جۇىق جىلداردان بەرى، رايونىمىز ستەرەولى قاتىناس تورابىن قۇرۇعا كۇش سالىپ، "قاتىناس + ساياحات"تىڭ ىشكەرىلەي توعىسۋىن جەدەل ىلگەرىلەتتى. بىيل اۋتونوميالى رايوندىق قاتىناس ـ تاسىمال مەڭگەرمەسىنىڭ ورنىباسار باستىعى لي جىنۇڭ مىنانى ءىلىپدىردى: مۇنان كەيىن قاتىناس ـ تاسىمال مەڭگەرمەسىنىڭ قىزمەت ءتۇيىنى "قۇرىلىستى نەگىز ەتۋ"دەن قۇرىلىس پەن قىزمەت وتەۋگە تەڭ ءمان بەرۋ"گە قاراي ويىسپ، جول نسانى قۇرىلىسى، جوعارى قارقىندى تاس جولدا ETC (اۋتوكولىكتى توقتاتپاي ەلەكترونداى اقى تولەۋ جۇيەسى)دان پايدالانۋ، تاس جول قىزمەت وتەۋ رايوننىڭ دارەجەسىن جوعارىلاتۋ سياقتى جاقتاردا قاتىناس پەن ساياحاتتىڭ توعىسپالى دامۋىن جەدەلدەتەدى.

حالقىتىق اۋياتسيا جاعىندا، ءارقايسى ءىرى اۋياتسيا سەرىكتەستىكتەرى كوپ ءتۇرلى ساياسات اتقارىپ، ساياحاتشىلاردى شينجياڭدى ۇشاقپەن ساياحاتتاۋعا باۋرايدى. ءارقايسى ءىرى اۋياتسيا سەرىكتەستىكتەرى ءىبىر جاعىنان، ۇشاق ەنگىزۋ قارقىنىن تەزدەتىپ، شينجياڭ وڭىرىندەگى تاسىمال، جەتكىزۋ تەبىنىن كۇشەيتتى؛ ەندى ءىبىر جاعىنان، شينجياڭ كولەمىندە اينالىپ ۇشۋ، ارالاپ ۇشۋ لەنياسىن اشىپ، شينجياڭنىڭ ساياحات قالالارىن تۇتاستىرىپ، شينجياڭنىڭ ساياحات كاسىبىنىڭ دامۇىنا كۇش ۇستەدى. بىيل الدىڭعى 8 ايدا ءۇرىمجى دىيۇپۋ حالقارالىق اۋەجايىنىڭ جولاۋشى قابىلداۋ ـ جونەلتۋ مولشەرى 16 ميللىون 286 مىڭ 100 ادام ـ رەتكە جەتىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 5.2% ارتتى.

جۇىق جىلداردان بەرى، شينجياڭ تەمىر جولى قارقىنىن تەزدەتىپ، ۋاگوندارىن جاڭالاپ، پويىزدىڭ جۇمىساق ـ قاتتى بولىگىنە وتىرىپ ساياحاتتاۋ بارعان ساين جانعا جايلى بولدى. بىيل الدىڭعى 8 ايدا شينجياڭ تەمىر جولىنىڭ جونەلتكەن جولاۋشىلارى 29 ميللىون 780 مىڭ ادام ـ رەتتەن استى.

"قاتىناس + ساياحات"تىڭ ىشكەرىلەي توعىسۋى رايونىمىز ساياحات كاسىبىنىڭ تەز قارقىنمەن دامۇىن جەبەدى. بىيل الدىڭعى جارتى جىلدا شينجياڭنىڭ ساياحات كاسىبى جيىنى 75 ميللىون 893 مىڭ 500 ادام ـ رەت ساياحاتشى قابىلدادى، بۇل سايكەس مەزگىلدەگىدەن 46% ارتتى.

پارتيانىڭ اۋىل شارۋاشىلىعى، اۋىل ـ قىستاق، شارۋالار قىزمەتىنە باسشىلىعىن كۇشەيتىپ، اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۋ ستراتەگياسىنىڭ اتقارىلۋىن بار كۇشپەن ىلگەرىلەتەيىك

(باسى 1 ـ بەتتە)

باستىقتارىنىڭ جانە ماماندارىنىڭ ۋاكىلدەرىنە جازعان جاۋاپ حاتىن جەتكىزىپ، ۇيىرەنىپ، «جۇڭگو كومۋنيستىك پارتياسىنىڭ اۋىل ـ قىستاق قىزمەتى ەرەجەسىن» جەتكىزىپ، ۇيىرەنىپ، دايەكتىلەندىرىپ، قاتىستى قىزمەتتەردى اقىلداسىپ ورنالاستىردى. اۋتونوميالى رايوندىق پارتكومنىڭ ورنباسار شۇجيى، اۋتونوميالى رايوندىق پارتكومنىڭ اۋىل ـ قىستاق قىزمەتىنە باسشىلىق ەتۋ گرۋپپاسىنىڭ باستىعى لي پىڭشين ءماجلىستى باسقاردى ءارى ءسوز سويلەدى.

ءماجلىس مىنالاردى اتاپ كورسەتتى: باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ بۇكىل ەلدەگى اۋىل شارۋاشىلىعىنا قاتىستى جوعارى مەكتەپ شۇجىلەرىنىڭ، باستىقتارىنىڭ جانە ماماندارىنىڭ ۋاكىلدەرىنە جاۋاپ حات جازىپ، اۋىل شارۋاشىلىعىنا قاتىستى جوعارى م